

MEDIALIZACE A POPULARIZACE VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ (VAVAI) V ČESKÉ REPUBLICE A ZAHRANIČNÍ DOBRÉ PRAXE

Závěrečná zpráva

30. října 2010

Tato zpráva byla vypracována v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“.

Autoři:

Mgr. Lenka Hebáková (hebakova@tc.cz)

Mgr. Ondřej Valenta (valenta@tc.cz)

OBSAH

1. Úvod	5
1.1 Hlavní aktéři medializace a popularizace VaVaI v ČR	6
1.2 Posouzení situace propagace VaVaI v České republice	9
1.3 Detailnější popis vybraných projektů a propagačních akcí VaVaI v České republice	10
2. Posouzení situace propagace VaVaI v České republice	12
3. Zlepšení kvality medializace a popularizace VaVaI prostřednictvím OP VaVpI a OP VK	13
3.1 OP VaVpI	13
3.2 OP VK	14
4. Zahraniční dobré praxe	16
4.1 Science and Media Centre (Velká Británie)	16
4.2 Centre canadien Sciences et Médias (Kanada)	17
4.3 Innovation Journalism Programme (Švédsko)	17
4.4 Ciência Viva (Portugalsko)	18
5. Závěr	20

Seznam zkratek

AMAVET	Asociace pro mládež, vědu a techniku
AV ČR	Akademie Věd České republiky
ČR	Česká republika
ČTK	Česká tisková kancelář
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
ESOF	EuroScience Open Forum
EU	Evropská Unie
EUSCEA	European Science Events Association
InJo	Innovation Journalism
IPn	Individuální projekt národní
IQ	Intelligenční kvocient
MFF UK	Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy v Praze
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NP VaVaI	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
SCIL	Stanford Center for Innovations in Learning
SOČ	Středoškolská odborná činnost
VaV	výzkum a vývoj
VaVaI	výzkum, vývoj a inovace
VŠ	vysoká škola
VŠCHT	Vysoká škola chemicko-technologická
VŠE	Vysoká škola ekonomická
VUT Brno	Vysoké učení technické Brno

1. Úvod

Tato studie je vypracována na základě zadání Úřadu vlády ČR za účelem zmapování a hodnocení naplňování opatření Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015 (NP VaVaI). Vzhledem k častému zaměňování pojmů medializace a popularizace reaguje svým tematickým zaměřením na následující opatření výše zmíněné politiky:

- A 7-1: Zlepšit kvalitu medializace výzkumu, vývoje a inovací (VaVaI);
- A 7-2: Podporovat aktivity zaměřené na popularizaci VaVaI a jejich přínosu pro společnost.

Pro zpracování této zprávy využilo Technologické centrum AV ČR mimo jiné expertízy Stanislava Štěpánka ze společnosti Česká hlava s.r.o., která je významným subjektem na poli medializace a popularizace vědy a výzkumu v České republice. Studie je shrnutím klíčových bodů k tomuto tématu a představuje základní analýzu dané oblasti.

Předmětem studie je stručné shrnutí situace medializace a popularizace VaVaI v ČR a posouzení naplňování výše zmíněných dílčích cílů Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky. Tyto cíle jsou naplňovány jak prostřednictvím medializačních a popularizačních aktivit popsaných níže, tak také pomocí projektů podpořených z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, a to zejména z Prioritní osy 2: Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj. Ve studii je také na závěr uveden stručný rozbor zahraničních přístupů a dobrých praxí v oblasti medializace a popularizace VaVaI.

K hodnocení situace v oblasti medializace a popularizace VaVaI v České republice je zapotřebí definovat základní pojmy, které i přes určitou propojenost zdaleka nejsou identické:

- *Medializace vědy* znamená „aktivní prezentace vědy v médiích“, přesněji prezentaci předmětů výzkumu VaV a způsob a důvod jejich prezentace.
- *Popularizace vědy* je jednou z forem propagace vědy a je již cíleně zaměřena na práci s veřejností a zvýšení motivace a zájmu různých skupin společnosti o vědu, výzkum a v širším kontextu o vzdělávání.

Na základě analýzy monitoringu celostátních médií zřejmé, že převažujícím zdrojem medializace VaVaI v České republice jsou zahraniční tiskové agentury; tato skutečnost se následně projevuje tím, že zveřejňovaná vědecká tematika se týká především výzkumu a vývoje prováděného v zahraničí. Výše zmíněná skutečnost dokládá také slabší medializaci českého VaVaI prováděnou českými médii.

V současné době v České republice prakticky neexistuje žádná koncepce ani systém medializace a popularizace českého VaVaI. Na podporu popularizace a medializace VaV nebyl v ČR nikdy vypsán žádný samostatný program. Medializace a popularizace VaVaI je tedy velmi roztržštěná a odehrává se jen prostřednictvím izolovaných aktivit několika subjektů a jednotlivců (komunikátorů vědy). Jedním z důvodů je i to, že tyto dva termíny jsou jednotlivými aktéry, včetně těch, kteří rozhodují, velmi často zaměňovány. Kvůli neexistenci celonárodní koncepce, založené na analýze stávajícího stavu, také není zcela zřejmé, jaké konkrétnější cíle by medializace a popularizace VaVaI měla mít, ke komu a z jakých důvodů by měla být prostřednictvím médií a popularizačních akcí směřována a

jakou roli by měla v medializaci hrát média a jakou samotné výzkumné subjekty a vědečtí pracovníci.

Nutnost medializace a popularizace VaV je často do určité míry podceňována nebo chybně chápána ze strany všech zapojených skupin aktérů. Akademická sféra by měla medializaci a popularizaci svého oboru věnovat pozornost, aby přitáhla nové vědecké pracovníky jak z jiných oborů, tak absolventy škol; spolu s orgány státní správy, mající oblast VaV ve své gesci, by měla mít zájem na tom, aby byl vytvořen společenský konsensus ohledně vynakládání veřejných prostředků do VaV a aby veřejnost chápala, proč je tato podpora VaV důležitá a měla povědomí o výsledcích, které VaV přináší. V neposlední řadě by měla mít zájem na komercializaci svých výzkumných výsledků, k čemuž může napomoci jak využití systému transferu technologií, tak i medializace a popularizace VaV..Privátní sféra by kvalitní medializací vědy zase získala lepší povědomí o výsledcích výzkumu, které mohou být transferovány do praxe a komercializovány, což jí přináší nejen krátkodobý finanční zisk, ale také zvyšuje inovační potenciál dané firmy v dlouhodobějším horizontu. Média jsou pak klíčovým aktérem při propojení těchto výše zmíněných skupin; zájem celé veřejnosti spolu s tlakem těchto zainteresovaných skupin na média zároveň zvyšuje jejich motivaci se vědě a výzkumu věnovat.

1.1 Hlavní aktéři medializace a popularizace VaVaI v ČR

V současné době přistupují samotné organizace VaV k medializaci svého předmětu výzkumu a vývoje spíše formálně, a to i přes to, že většina výzkumných organizací ustanovila funkci tiskového mluvčího. S tím souvisí i problém v pojetí medializace: zatímco instituce VaV považují medializaci více za součást své „politiky“ a budování image, na úrovni jednotlivých vědců je chápána spíše ve smyslu popularizace vědy a výzkumu a komunikace jejich výsledků. A pokud je medializace institucemi VaV jako nutnost pochopena, pak většinou pouze v hranicích příslušného vědního oboru a nikoliv v širším kontextu společenském, politickém a ekonomickém.

Před samotným vyjmenováním hlavních aktérů medializace VaVaI v ČR je nezbytné charakterizovat tématické oblasti, která jsou v oblasti VaVaI zveřejňována. V médiích se v rámci VaVaI objevují zejména tyto:

- Vědecké objevy a významné práce ve VaV;
- Historická a historizující témata;
- Příběhy osobností a beletrizující formy;
- Svědectví (kdy je vyžadován názor vědců na určitou situaci nebo téma);
- Bulvarizující příběhy (pseudovědy, šíření zpráv o zázračných lécích a metodách atd.);
- Oficality, aktuality a další zpravodajství;
- Komerčně či politicky manipulované vědecké kauzy.

Z výše zmíněného výčtu tématických okruhů lze vyvodit, že na prvním místě iniciují medializaci VaV odborní novináři. Mnohem méně se do medializace zapojují přímo vědecké instituce (i když existují i výjimky), osobnosti a další klíčoví aktéři této oblasti. Jedním z důvodů může být omezená možnost se do významnějších médií prosadit.

Hlavní aktéry medializace můžeme tedy rozdělit do těchto skupin:

- vybrané instituce státní správy;
- instituce VaV;
- média;
- soukromá sféra.

Státní správa

Na úrovni státní správy se *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* (MŠMT), které má v gesci vědu a výzkum, do popularizace vědy zapojuje také, a to např. udílením Ceny ministra školství, mládeže a tělovýchovy za mimořádné výsledky ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích, uveřejňováním informací na webu msmt.cz nebo do určité míry i publicitou výstupů a výsledků Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) a Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). *Rada pro výzkum, vývoj a inovace* provozuje také informační portál vyzkum.cz.

Instituce VaV

Kromě vlastních webových stránek, tištěných bulletinů pro spíše odbornou než širokou veřejnost a spíše odborných než popularizačních konferencí se samotné instituce VaV do medializace zapojují významně méně než odborní novináři. Nejvýznamnějším aktérem v této skupině je *Akademie věd ČR*, a to zejména pokud jde o počet mediálních výstupů.

V nedávné době byla v AV ČR zřízena *Rada pro popularizaci vědy* (dále jen Rada) jako stálý pomocný a poradní orgán Akademické rady AV ČR pro popularizaci vědeckých výsledků. Rada projednává zásadní koncepční a realizační otázky popularizačních aktivit Akademie věd ČR při propagaci vědeckých výsledků výzkumu a vývoje a transferu technologií. Svou činnost vykonává v úzké spolupráci se všemi pracovišti AV ČR, vysokými školami, dalšími výzkumnými institucemi a médii.

Tiskové konference pořádané AV ČR od roku 2006:

- [Solární energie v ČR: současný stav a další výhledy](#)
- [Globální klimatická změna](#)
- [Biomasa jako součást energetické strategie ČR a EU](#)
- [Mezinárodní rok planety Země](#)
- [50 let kosmické epochy](#)
- [Centra pro výzkum chorob srdce a cév](#)
- Léčba bolesti: bolesti u žen, bolesti ve stáří
- Jak Češi volili?
- Epidemie pro 21.století

Popularizační stránky ústavů Akademie věd, Univerzit a učených společností:

- [Česká astronomická společnost](#)
- [Space 40 Velký katalog družic a kosmických sond](#)
- [FyzWeb – Fyzikální stránky pro každého](#)
- [Brána pro veřejnost Fyzikálního ústavu AV ČR](#)
- [Popularizační stránky Geofyzikálního ústavu AV ČR](#)
- [Biotrin – nezisková organizace pro šíření informací o moderní biotechnologii.](#)

Soukromá sféra

Nejvýraznějším subjektem v této kategorii je co do mediálních výstupů *Česká hlava*. Jedním z primárních úkolů soukromé společnosti Česká hlava, vzniklé v roce 1998, je spojovat vědu a média (a potažmo veřejnost) a zaměřovat se zejména na popularizaci vědy a výzkumu prostřednictvím různých akcí. Česká hlava působí také jako oborová kontaktní organizace pro oblast „Věda a média“, vzniklé v rámci projektu EUPRO. Jejím cílem je zajistit naplňování Národní politiky výzkumu a vývoje ČR a rozvoj Národní informační infrastruktury především v těchto oblastech: Propagace českého výzkumu a vývoje v české společnosti; Propagace českého výzkumu a vývoje v zahraničí; Propagace evropského výzkumu a vývoje v ČR.

Média

Agentury a denní tisk

Nejznámější tisková agentura Česká tisková kancelář (ČTK) provozuje portál České noviny. V rámci tohoto portálu uveřejňuje také nejnovější zprávy z oblasti VaVaI v sekci nazvané [Věda a technika](#). Nejčtenější český deník, MF Dnes, ve své tištěné i internetové podobě věnuje jednu ze svých příloh vědě a technice ([iDnes – Věda a technika](#)). Stejně tak se tématu věnují i [Lidové noviny – Věda a technika](#), [Hospodářské noviny – Vzdělávání a věda](#), server [Aktuálně.cz – věda](#) nebo [Internetový bulletin Svět biotechnologií](#).

Rozhlas a televize

Nejvíce se tématu VaV věnuje veřejnoprávní Česká televize; konkrétně jde o tyto pořady:

- [Česká televize – Port](#)
- [Česká televize – Diagnóza](#)
- [Česká televize – Planeta věda](#)
- [Česká televize – Jádru](#)

Český rozhlas medializuje VaV pomocí těchto pořadů:

- [Český rozhlas – Leonardo](#)
- [Český rozhlas – Meteor](#)

Vědecké a odborné časopisy a nakladatelství

- [Nakladatelství Academia](#)
- [Časopis Vesmír](#)
- [Časopis Živa](#)
- [Československý časopis pro fyziku](#)

Internetové portály:

- [Akademon](#)
- [Aldebaran](#)
- [Essentia – Časopis o cestě za poznáním](#)
- [Instantní astronomické noviny](#)
- [MedVěd – Medializace vědy](#)
- [Osel – Open source e-learning](#)
- [ScienceWorld](#)
- [Věda.cz – Průvodce informacemi o vědě](#)

1.2 Posouzení situace propagace VaVaI v České republice

Tato kapitola stručně charakterizuje aktivity práce s veřejností v ČR rozdělené podle jednotlivých cílových skupin. Pro zvýšení atraktivity VaVaI je důležité podporovat formou programů a projektů aktivity, které umožňují veřejnosti názorně ukázat využití vědy, její aplikace a přínos pro společnost. Jednou z cílových skupin jsou děti, další studenti VŠ, třetí skupinou jsou samotní výzkumníci a čtvrtou cílovou skupinou je široká veřejnost.

Zaměříme-li se na jednotlivé výše zmíněné cílové skupiny, můžeme aktivity práce s veřejností rozdělit do následujících skupin:

- *akce zaměřené na děti* – zde došlo k výraznému nárůstu a zkvalitnění aktivit, které mohou být motivovány jak snahou o zvýšení zájmu mladých o vědu a vzdělávání, tak snahou o prezentaci vědeckých objevů či pouhým splněním jedné z podmínek dotace nebo grantu na výzkum. Z hlediska aktivit institucí lze považovat za nejvýraznější a nejužitečnější tyto instituce a jejich činnosti: *Techmánie Plzeň, IQ Park Liberec, VŠCHT Praha, Masarykova univerzita Brno, MFF UK Praha, Sdružení AMAVET, SOČ, Česká hlava a Mladí debrujaři*.
- *akce zaměřené na studenty VŠ* – jsou pro nedostatek informací velmi obtížně hodnotitelné. Zdá se však, že jsou provozovány téměř výhradně jednotlivými univerzitami a jsou orientovány jednak na vlastní studenty a jednak na nábor nových studentů. Jiný druh akcí je v podstatě prezentován jako spolupráce firem a vysokých škol, přičemž je založena do značné míry na ekonomických zájmech.
- *akce zaměřené na výzkumníky* – s výjimkou různých ocenění a soutěží jde víceméně pouze o odborné konference, kongresy apod., které nemají primárně za cíl medializaci VaVaI aktivit. Za zajímavé a potřebné je však třeba považovat workshopy na téma „Věda a média“. O akce tohoto typu je mimořádný zájem, což zároveň dokládá deficit vzdělávání v této oblasti. Z různých soutěží a ocenění vyčnívá soutěž Česká hlava. Jde dnes o nejprestižnější ocenění, jichž mohou čeští vědci v tuzemsku dosáhnout, a zároveň o důkaz důležitosti medializace. Právě spojení odpovídající ocenění – porota s dostatečnou autoritou – podpora státních činitelů – nezávislost projektu a špičková medializace tvoří mix, který tuto soutěž postavil do čela v konkurenci řady dalších soutěží a ocenění. O důležitosti každého článku tohoto mixu (konkrétně medializace) svědčí i fakt, že Česká hlava daleko překonala v počtu mediálních výstupů téměř souběžné udílení evropských Descartových cen, které probíhalo v té době poprvé v Praze.
- *akce zaměřené na širokou veřejnost* – na širokou veřejnost cílí řada akcí a je příjemcem většiny sdělení s tematikou VaVaI zveřejňovaných v médiích. Mezi nejdůležitější akce z hlediska dopadu lze považovat tyto s celostátním působením: *Věda v ulicích, Noc vědců, Muzejní noc, Týden otevřených dveří v AV ČR, Činnost Techmánie Plzeň, Činnost IQ Parku Liberec či Televizní přenos Česká hlava*.

1.3 Detailnější popis vybraných projektů a propagačních akcí VaVaI v České republice

V této podkapitole uvádíme podrobnější popis nejdůležitějších projektů a aktivit v oblasti propagace VaVaI v ČR.

Česká hlava

Projekt stejnojmenné společnosti s cílem podpořit vědeckou a technickou inteligenci s názvem Česká hlava byl vyhlášen v březnu 2002. Tvoří jej soubor vzájemně provázaných aktivit, jejichž cílem je popularizovat vědu a zvýšit společenskou prestiž tuzemských technických a vědeckých pracovníků coby hlavních tvůrců ekonomické prosperity země. Každoročním vyvrcholením projektu je udělování národních cen Česká hlava pro nejlepší osobnosti z oblasti vědy a techniky. Neskromným cílem je dosáhnout společenského povědomí na úrovni jakési národní Nobelovy ceny. V dubnu letošního roku byl vyhlášen již 9. ročník a ceny uděleny 14. listopadu 2010.

Potřeba vzniku podobného projektu vychází ze skutečnosti, že zájem o práci ve výzkumu, a to jak základním, tak aplikovaném, v České republice neustále klesá. Jedním z důvodů je i malý společenský kredit, který tyto profese mají. Zároveň vědecká a technická vzdělanost české populace roste neuspokojivým tempem, což se stává brzdou rychlejšího ekonomického a sociálního rozvoje země.

České hlavičky

Další projekt společnosti Česká hlava se jmenuje České hlavičky. Zaměřuje se na podporu talentované mládeže především v technických oborech a zvýšení zájmu mladých lidí o studium technických a přírodovědných oborů a vědeckou kariéru. Je zaměřen na středoškolskou mládež a žáky vyšších ročníků základní školy. Je realizován ve spolupráci projektu Česká hlava s VŠE v Praze, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Asociací pro mládež, vědu a techniku (AMAVET) a Sdružením na podporu talentované mládeže České republiky a dalšími generálními partnery projektu, kteří podporují v každém ročníku vybranou soutěžní kategorii.

Hlavním cílem projektu je příprava a realizace každoroční celostátní soutěže pro děti ze základních škol a středoškolskou mládež. V rámci soutěže se udělují ceny v 5-ti kategoriích, o jejichž vítězích rozhoduje odborná porota složená z představitelů zájmových sdružení, zástupců vysokých škol, univerzit a vědeckých ústavů. Vítězní laureáti obdrží finanční odměnu spolu s diplomem a originálem sošky České hlavičky. Současně jsou vyhlášeni na tiskové konferenci a na slavnostním galavečeru, z něhož je připraven speciální televizní pořad, který je odvysílán na prvním programu České televize.

Noc vědců

Akce pro širokou veřejnost nazvaná Noc vědců je organizována za podpory Evropské unie po celé Evropě od roku 2005. V České republice je národním koordinátorem akce *Techmania science center o.p.s.* Cílem akce je představit netradičním způsobem vědecké pracovníky a vědu široké veřejnosti. Vědečtí a výzkumní pracovníci se tak objeví ve zcela jiných rolích. Stanou se z nich na jednu noc hudebníci, malíři nebo například sportovci. V České republice se Noc vědců konala v Praze, Brně, Plzni, na hvězdárně v Ondřejově a v dalších cca dvaceti místech po celé republice. Podílejí se na ní společnost *Česká hlava*

s.r.o., Akademie věd ČR (Česká astronomická společnost), Masarykova Univerzita Brno, VUT Brno a Techmania Science Center v Plzni.

Muzejní noc

V roce 2004 přišlo Národní muzeum s projektem první Pražské muzejní noci. Akce tohoto typu jsou již řadu let obvyklé ve velkých evropských městech – jde vlastně o velice jednoduchý princip, kdy muzea a galerie v daném městě zůstanou otevřeny do pozdních nočních hodin a nabídnou svým nočním návštěvníkům něco, co není v jejich denním programu běžné. Volným vstupem počínaje a speciálními akcemi konče. Koncerty, divadelní a taneční představení, performance, ukázky řemesel, ochutnávky dobových jídel, soutěže a kvízy pro děti i dospělé, workshopy, přednášky, videoprojekce, besedy s vystavujícími autory, módní přehlídky, komentované prohlídky v dobových kostýmech, zajímavosti ze „zákulisí“ muzea, prezentace běžně nevystavených exponátů atd. Tuto akci nabízejí na přelomu května a června v nezvyklou noční dobu muzea a galerie napříč Českou republikou. Festival muzejních nocí se koná za podpory Ministerstva kultury ČR.

Týden vědy a techniky

Týden vědy a techniky je nejrozsáhlejší vědecký festival v České republice. Koná se každoročně v měsíci listopadu a v roce 2010 se připravuje již v pořadí 10. ročník. Široká veřejnost a především studenti středních škol mají možnost nahlédnout do nejrozsáhlejších laboratoří a knihoven a poznat, jak se dělá věda. Badatelé z výzkumných pracovišť AV ČR připravují širokou nabídku exkurzí, přednášek, výstav a diskusních večerů, ve kterých představují své výzkumné projekty, předvádějí nejmodernější vědecké přístroje a experimenty a přibližují návštěvníkům nejnovější trendy v oblasti vědy. Týden vědy a techniky a Dny otevřených dveří pracovišť AV ČR realizuje odbor mediální komunikace a marketingu [Střediska společných činností AV ČR](#).

Čestná medaile Vojtěcha Náprstka

[Čestnou medaili Vojtěcha Náprstka](#) zavedla Akademie věd ČR v roce 2003. Medaili uděluje Akademická rada AV ČR publicistům a vědcům jako ocenění za dlouholetou a cíleně vedenou činnost v popularizaci vědeckých poznatků. Toto ocenění je výsledkem iniciativ Vědecké rady AV ČR – zpřístupňovat a vysvětlovat nové vědecké poznatky a vědecké postupy široké veřejnosti.

Mezinárodní rok planety Země

[Česká geologická společnost](#) se angažuje v několika popularizačních projektech. Jedním z nich je také iniciativa [Mezinárodní rok planety Země](#). Cílem Roku Země, jehož podtitulkem je „Geologické vědy pro společnost“, je především omezit nebezpečí způsobená přírodními a lidskou činností vyvolanými riziky; omezit zdravotní problémy pomocí hlubšího porozumění zdravotních souvislostí geovědních disciplín; objevit nové přírodní zdroje a nabídnout je k využití udržitelným způsobem; budovat bezpečnější konstrukce a rozšiřovat urbanizované oblasti s využitím podzemního prostředí; určit přirozené příčiny klimatických změn; vyhledávat hluboké a špatně přístupné zdroje podzemních vod; zdokonalit porozumění vývoje života; pozvednout zájem společnosti o vědy o Zemi všeobecně a v neposlední řadě motivovat mladé lidi k vysokoškolskému studiu geologických věd.

Rok Země je určen hlavně pro veřejnost a mládež. Výzva na spoluvytváření programu a fondu Roku Země je určena i aplikovaným oborům a firmám zabývajícím se horninovým

prostředím. Programem Roku Země jsou jednorázové i trvalé akce, které motivují zájem o geologické vědy a geologické dědictví v ČR. Programová náplň je sestavená z pilotních projektů, populárně odborných akcí, regionálních akcí a projektů pro děti a mládež atd.

2. Posouzení situace propagace VaVaI v České republice

Zaměříme-li se na zpětnou vazbu dopadu výše zmíněných propagačních akcí na cílové skupiny, tak neexistuje kvalitativní hodnocení a jen v části případů je vykazováno hodnocení kvantitativní. Z hlediska kvantitativního bývá nejčastěji uváděn počet návštěvníků či účastníků nebo počet reakcí (například v hlasování, anketách apod.). Z hlediska hodnocení účinnosti a kvality je to ovšem kritérium jen dílčí. Vypovídající jsou také čísla o sledovanosti televizního pořadu, kde jsou výsledky poskytovány nezávislými firmami a navíc obsahují i strukturované údaje o publiku.

Pro kvalitativní hodnocení zpětné vazby neexistují kritéria ani vhodná metodika; krátkodobost akcí navíc vylučuje správné hodnocení, které má často střední či dlouhodobý horizont (například nárůst zájmu o studium na technických univerzitách, zvýšení účasti na středoškolské odborné činnosti, změna postojů cílové skupiny k určité problematice apod.). Hodnotíme-li celkovou situaci propagace VaVaI v ČR, musíme dodat ještě několik poznámek, které současný stav ilustrují:

- Většina projektů a programů žádá po uchazečích o grant či dotaci, aby doložili jeho udržitelnost po skončení dotace. Ze strany vypisovatele programu či grantu i ze strany příjemce dotace je však velmi problematické definovat, jak po skončení podpory samofinancovat nějaký projekt volno-časových, vědeckých aktivit mládeže, vytvoření naučných programů pro školy apod.
- V České republice nikdy žádný program na podporu popularizace a medializace VaV ve skutečnosti nebyl vypsán, žádná kapitola rozpočtu ji neobsahuje. Není zde tedy ani koncepce stanovující priority ani na ni navazující programy pro implementaci vytyčených cílů v oblasti propagace VaVaI v ČR.
- Spolupráce soukromého a veřejného sektoru nejen v oblasti VaVaI je v dnešní době prioritou nejen v praxi, ale je i prioritou na politické úrovni. Přesto k soukromému sektoru převládá nedůvěra a řada vypisovaných programů soukromé firmy vylučuje.
- Za rozhodující je třeba považovat jasné definování cílů propagace vědy, které musí být jasné především zadavateli, pak vykonavatelům a nakonec široké veřejnosti, bez jejíž akceptace těchto cílů nelze pokračovat. Koncepce musí být založena do kontextu širších souvislostí a nikoli jen do ekonomického rámce, jak se o to někteří snaží.

Závěrem této kapitoly lze říci, že v ČR se zlepšuje situace ohledně propagace VaVaI, ale stále je co zlepšovat, a to zejména ve vytvoření koncepce, priorit, cílů a identifikaci odpovědných aktérů za jejich naplňování. ČR již má akce, na které je možné navázat, ale jejich celospolečenský dopad je zatím přinejmenším sporný.

Z výše zmíněného vyplývají pro stav propagace VaVaI v ČR tato hlavní obecná pozitiva:

- rostoucí zájem médií o témata VaVaI;
- stoupající povědomí veřejnosti o významu VaVaI pro ekonomickou budoucnost země;

- a aktivizace vědecké fronty a postupné uznávání faktu, že medializace VaVaI je nedílnou součástí její práce.

Za hlavní negativa lze naopak považovat:

- neexistující koncepty medializace a popularizace VaVaI na národní úrovni;
- nedostatek komunikátorů vědy na všech úrovních;
- špatná distribuce financí na aktivity v této oblasti;
- nedostatečná kvalifikovanost pracovníků pro medializaci a popularizaci VaVaI;
- rostoucí „zneužívání“ vědy v médiích a ohrožování její důvěryhodnosti.

3. Zlepšení kvality medializace a popularizace VaVaI prostřednictvím OP VaVpI a OP VK

K popularizaci VaVaI by měl přispět nejen informační systém (internetový portál) s kvalitními a věrohodnými informacemi z oblasti VaVaI, ale i Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) pomocí vybudování výzkumně vzdělávacích center či Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK).

Ve všech programech Strukturálních fondů EU, tedy i v těch, které nejsou přímo zaměřeny na medializaci a popularizaci VaVaI, je vždy povinnou součástí publicita programu a jím podpořených projektů. To se týká i publicity výzkumných aktivit, které budou realizovány z již podpořených projektů velkých výzkumných infrastruktur a regionálních VaV center (Prioritní osy 1 a 2 OP VaVpI).

3.1 OP VaVpI

V OP VaVpI byla také v rámci Prioritní osy 3 vyhlášena Výzva 1.3 – Popularizace, propagace a medializace vědy a techniky, PO 3, OP VaVpI. Cílem této výzvy, která byla ukončena v červnu 2010, je podpořit:

- vznik a rozvoj omezeného počtu „Science Learning Center“ – významných, vysoce atraktivních center popularizace, propagace a medializace vědy a techniky, bádání a objevování přírodních a technických zákonitostí s širším, nadregionálním či celostátním dopadem;
- vznik a rozvoj „Návštěvnických center“, která jsou zaměřena na popularizaci, propagaci a medializaci vědy a techniky (obvykle v úžeji zaměřených úsecích lidského poznání a vědeckých disciplín), s regionálním dopadem.

Vyhlášená alokace pro tuto výzvu činí 2,2 mld. Kč, přičemž celková požadovaná dotace všech projektových žádostí činila v součtu 5,6 mld. Kč. Projekty k financování by mělo MŠMT vybrat zhruba do konce roku 2010. Seznam podaných žádostí je možno nalézt zde: <http://www.msmt.cz/file/11225>.

Zde je potřeba říci, program OP VaVpI je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), a tudíž předložené projekty mají a budou vždy mít primárně investiční charakter. Minimální výše způsobilých výdajů na realizaci projektu je 30 mil. Kč. Maximální výše způsobilých výdajů projektu Návštěvnického centra je 150 mil. Kč,

maximální výše způsobilých výdajů projektu Science learning centra je 600 mil. Kč a celkové náklady projektu nesmí překročit hranici 1,1 mld. Kč.

3.2 OP VK

Menší projekty zaměřené na propagační aktivity, lidské zdroje a další nezbytné neinvestiční výdaje jsou plánovány spíše z OP VK, který je financován Evropským sociálním fondem (ESF – 85 %) a státním rozpočtem ČR (15 %). OP VK má celkově přispět k propagaci VaV, mj. pomocí systémových projektů – Individuálních projektů národních. Individuální projekty národní (IPn) představují mimořádný impuls pro rozvoj terciárního vzdělávání v České republice, jeho restrukturalizaci, hodnocení, podporu a zapojení do mezinárodního kontextu. Uskutečňují se jako jedna z priorit Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v období 2008 – 2013.

Jedním z těchto projektů je i v této souvislosti relevantní tříletý popularizační projekt (1/09-12/11) s názvem *Podpora technických a přírodovědných oborů*. Jde o širokospektrální projekt, jehož hlavním cílem je zavedení systému marketingové podpory technicky a přírodovědně orientovaných oborů na vysokých školách. Projektové aktivity jsou ve třech pilířích "motivační aktivity", "komunikace vědy" a "podpora výuky" přímo i nepřímo zaměřeny na skupinu potenciálních uchazečů o studium. Výstupem projektu bude mj. metodika podpory přírodovědného a technického vzdělávání, podkladové marketingové materiály, analýzy a případové studie prezentované prostřednictvím konferencí, seminářů, workshopů, popularizačních přednášek a zejména pilotních motivačních aktivit ve všech regionech. Projekt reaguje na stále zřetelnější celoevropský nedostatek technicky a přírodovědně orientovaných odborníků. Je koncipován s důrazem na trvalou udržitelnost.

V rámci OP VK je na v této souvislosti relevantní také Prioritní osa 2: Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj. Konkrétně jde o:

Oblast podpory 2.3 OP VK – Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji

Hlavním cílem této oblasti podpory je zkvalitnění personálního zabezpečení výzkumu a vývoje včetně zlepšení odborné přípravy a podmínek pracovníků a využití vhodných motivačních a propagačních nástrojů. Specifické cíle jsou: Zvýšení atraktivity a zlepšení podmínek pro pracovníky ve výzkumu a vývoji; a **Popularizace výzkumu a vývoje a jeho výsledků**. V této souvislosti by se projekty měly zaměřit na aktivity směřující k popularizaci výzkumu a vývoje a jeho výsledků pro společnost a na podporu systematické práce se studenty a žáky v oblasti seznamování se s VaV.

V prvních dvou kolech aktuální výzvy (od června do října 2010) obdrželo MŠMT celkem 126 projektových žádostí v celkové požadované alokaci téměř 3,6 miliardy korun. Výzva bude probíhat do vyčerpání alokace, nejpozději však do 29. dubna 2011.

Otevřená věda

Otevřená věda II je příkladem již podpořeného projektu z oblasti podpory 2.3 OP VK – jde o systematické zapojení talentovaných středoškolských studentů do vědecko-výzkumné činnosti byl schválen v rámci oblasti podpory 2.3 OP VK. Cílem projektu je zlepšení a vzrůst lidského potenciálu v dlouhodobě oslabených vědeckých oborech. Projekt započal 1. září 2009 a potrvá do 31. srpna 2012. Projekt navazuje na již dříve realizovaný projekt *Otevřená věda*, který nabídl stáže na vědecko-výzkumných pracovištích AV ČR. Projekt *Otevřená věda* byl zaměřen na cílovou skupinu středoškolských studentů na území hl.m. Prahy, projekt *Otevřená věda II* naopak umožní cestu na vědecká a výzkumná pracoviště mimopražským studentům, kteří mají zájem o přírodovědné a technické obory a chtějí se účastnit pod vedením zkušeného lektora vědeckých stáží na vědecko-výzkumných pracovištích Akademie věd ČR a výzkumných pracovištích spolupracujících vysokých škol po celé České republice. Účast na stážích otevře 150 studentům možnost přímo se podílet, pod odborným vedením, na vědeckém výzkumu, naváží exkluzivní kontakty se špičkovými odborníky v oboru a získají velmi dobrý přehled o aktuálním dění a perspektivách rozvoje vědy a výzkumu. Nejlepší studenti budou své práce publikovat v odborných vědeckých časopisech, zúčastní se studentských konferencí v ČR, nebo vystoupí se svým příspěvkem na zahraničních konferencích (EUSCEA a ESOF).

Vědecké stáže budou probíhat po dobu dvou let – od ledna 2010 do ledna 2012. Ukončení příjmu přihlášek na stáž je 4. prosince 2009. Časový harmonogram stáží byl navržen na 3 hodiny týdně po dobu čtyř pololetí dvou školních let (časový harmonogram stáže lze upravit na základě individuální dohody se školitelem). Studentům bude z prostředků projektu částečně hrazeno stravné. Tento projekt tedy přispívá k popularizaci VaV v ČR s akcentem zvýšení atraktivity přírodovědných a technických oborů pro studenty středních škol.

Oblast podpory 2.4 OP VK – Partnerství a sítě

Hlavním cílem této oblasti podpory je posílení vztahů mezi institucemi terciárního vzdělávání, výzkumnými institucemi a subjekty soukromého sektoru a veřejné správy (včetně propagačních aktivit). Specifické cíle jsou: Zvýšení efektivity přenosu poznatků výzkumných a vývojových aktivit k jejich využití; a Zvýšení schopnosti vzdělávacích institucí reagovat na požadavky trhu práce. V souvislosti s propagací VaV by se žadatelé měly zaměřit zejména na podporu spolupráce mezi institucemi terciárního vzdělávání, výzkumnými a vývojovými pracovišti a podnikatelským a veřejným sektorem včetně vytváření komunikačních a interaktivních platforem a na vznik a podporu kontaktních míst popularizace VaV.

Již 3. výzva pro tuto oblast podpory probíhala od dubna do července 2010 a bylo na ní alokováno 625 mil. Kč a předkládané projekty se mohly pohybovat v rozmezí 5 – 40 mil. Kč.

Závěrem této kapitoly lze říci, že výše zmíněné operační programy v ČR svými finančními možnostmi mohou značně přispět k realizaci řady medializačních a popularizačních aktivit v oblasti VaVaI v ČR za předpokladu dlouhodobé kontroly efektivního využití veřejných

zdrojů nejen v této oblasti. Během roku 2011 bude možné lépe zhodnotit dopad podpořených projektů na medializaci a popularizaci VaVaI v ČR, protože budou známy jejich první výsledky a výstupy v této oblasti.

4. Zahraniční dobré praxe

Vzhledem k omezenému časovému úseku, ve kterém mohla být tato studie vypracována, je výčet vybraných zahraničních přístupů k medializaci a popularizaci VaV a dobrých praxí omezen a není dále dělen (např. na systémová opatření a dílčí projekty medializace VaVaI). Do následujícího výčtu byly vybrány pouze projekty a praxe, které se odehrávají na národní úrovni; projekty iniciované z evropské úrovně (např. iniciativy EU jako např. Alpha Galileo nebo Evropský týden vědy a techniky) nebyly do této části studie zařazeny. I přesto lze mezi níže uvedenými národními projekty nalézt rozhodně zajímavé a pro Českou republiku inspirativní přístupy a příklady.

4.1 Science and Media Centre (Velká Británie)

Tato instituce vznikla v rámci *Royal Institute* ve Velké Británii jako nezávislý subjekt specializovaný na tiskový servis pro vědu a výzkum. Jinými slovy, přeformulovává stanoviska, názory a komentáře vědců a výsledky jejich výzkumné činnosti do formy srozumitelné a vhodné k publikování v médiích.

Science and Media Centre průběžně vytváří databázi kontaktů na vědce a výzkumníky z těch vědních oblastí, které mají největší potenciál objevit se v médiích. Spoluprací s nimi a s médii vytvářejí rychle reagující systém, ve kterém lze efektivně najít odpovídajícího odborníka, který je schopen se vyjádřit k nějaké aktuální zprávě v médiích, která se dotýká oblasti VaV v médiích (např. o novém vynálezu, o šířící se epidemii, o zdravotních rizicích atd.).

Kromě této agendy se Science and Media Centre věnuje i dlouhodobějším aktivitám s cílem zlepšit vztah vědy a výzkumu a médií, např. vydáváním brožurek, které vědcům napomáhají v komunikaci s médii, nebo vyhotovováním podkladů a publikací („Science in a Nutshell“) pro lepší informovanost novinářů.

Další důležitou aktivitou je činnost jejího tzv. Science Advisory Panel. Tento vědecký panel může poskytovat podklady a stanoviska orgánům státní správy, které se musí veřejně vyjadřovat k nějakému problému nebo hájit konzistentní postoj vlády k němu. Vytváří jim tak kvalifikované podklady ke komunikaci VaV či souvisejícím tématům (např. k pandemii prasečí chřipky atd.).

Nezávislost této instituce je zajištěna specifickou formou financování. Její rozpočet je tvořen z příspěvků různých (veřejných i soukromých) subjektů; tento příspěvek nesmí však překročit hranici 5 % z celkového ročního příjmu, který představuje v přepočtu asi 12 milionů korun. Subjekty s podobnou úlohou vznikly také v Austrálii, na Novém Zélandu, Nizozemsku, Dánsku, Kanadě (viz níže) a v současné době se rozvíjejí podobné aktivity také v Japonsku.

Více o činnosti této organizace viz <http://www.sciencemediacentre.org>

4.2 Centre Canadien Sciences et Médias (Kanada)

Jedná se o podobnou instituci jako Science and Media Centre ve velké Británii. Funguje od roku 2009 a u zahájení její činnosti stál rozsáhlý průzkum společnosti Halifax Global Management Consultants, který měl definovat potřeby budoucích „zákazníků“ centra. Aktivitami, které tyto potřeby odrážejí, jsou:

▪ Servis rychlé odpovědi

Tato služba nabízí odpovědi, reakce a argumenty na témata vědecké povahy, která se stávají aktualitou, jako jsou například pandemie prasečí chřipky. Centrum poskytne novinářům kontakty na experty pro danou oblast a další relevantní odkazy. Do 24 hodin vydá zprávu v jazyce určeném pro média a širokou veřejnost.

Relevance pro ČR

V minulých letech probíhal v ČR projekt OKO Věda a Media s finanční podporou MŠMT, který si kladl podobné cíle a metody. Po 4 letech financování projektu skončilo, nicméně řada výstupů a ohlasů potvrdila užitečnost agentury takového typu.

▪ Informace na vyžádání

V případě, že se nějaké vědecké téma stává aktuální, či je předvídáno, že se tak brzy stane, centrum organizuje brífinky pro média za účasti nejlepších expertů. Brífinky jsou vysílány on-line na webových stránkách centra a archivovány. Centrum dále moderuje videokonference za účasti kanadských expertů.

▪ Praktické vzdělávání

Centrum si jako prioritu klade za cíl připravit první workshop na téma nakládání s čísly a statistikami. Další workshopy by měly nabídnout nástroje a metody jak interpretovat a předávat výstupy VaV. Podobné akce by měly být organizovány i pro novináře..

▪ Komplexní informace – dossier

Vědecká žurnalistika sestává nejen z kontinuálního pokrytí složitější tematiky, ale musí reagovat velmi rychle i na aktuality zpravodajství mimořádné důležitosti. Centrum jí proto nabízí tematické souhrny a dokumenty, které by pomohly novinářům orientovat se v dané problematice a reagovat rovněž na otázky, vzbuzující rozporné reakce, jako je například globální oteplování či farmaceutické výzkumy.

▪ Pomoc vědcům

Centrum nabídne vědcům informační besedy, aby jim přiblížilo praxi v médiích a potřeby novinářů, jejich pohled a způsob zpracování informací o VaV.

Více informací o činnosti této instituce viz <http://www.sciencemediacentre.ca>

4.3 Innovation Journalism Programme (Švédsko)

Innovation Journalism (InJo) je žurnalistika zaměřená na oblast inovací. Rozvoj a význam inovační žurnalistiky potvrzuje také vydávání časopisu „Innovation Journalism“ (<http://blog.innovationjournalism.org>), který je zaměřen na rozvoj koncepce inovační žurnalistiky a této komunity (koncepce inovační žurnalistiky a její prvky jsou podrobněji popsány v tomto časopisu, který je k dispozici na níže uvedených internetových stránkách).

Hlavním postavou Innovation Journalism Programme (InJo) byl David Nordfors, který celý program vytvořil ve spolupráci s agenturou VINNOVA (švédskou vládní agenturou pro inovace) a Stanford Center for Innovations in Learning – Stanford University (SCIL).

Stěžejní aktivitou je program Innovation Journalism Fellowships, v jehož rámci se každý rok ve Stanfordu účastní vybraní novináři workshopů a konferencí se zaměřením na inovace. Zpočátku se účastnili pouze švédští novináři. V roce 2006 se připojil Finnish National Innovation Journalism Programme založený finskou agenturou pro technologie a inovace TEKES a podporovaný organizací SITRA a Helsingin Sanomat Foundation. V roce

Relevance pro ČR

Model inovační investigativní žurnalistiky je pro ČR velmi zajímavý a inspirativní. Pro tuto aktivitu ale chybí otevřenější a příznivější prostředí, např. řízené a státem financované agentury, které by se o realizaci tohoto modelu (jako například ve Finsku) zasloužily. V této souvislosti by bylo přínosné připravit obdobný pilotní projekt z evropských SF (ESF) v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost či OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Zároveň by bylo účelné zapojit se do vytvořené sítě Innovation Journalism Fellowships v rámci univerzitního studia oboru žurnalistiky. Tyto konference ve Stanfordském kampusu, které jsou otevřené veřejnosti, mají za cíl podnítit zájem novinářů o inovace a prohloubit jejich znalosti o výzkumu, podnikání, politice a kultuře.

2007 Competitiveness Support Fund vytvořil v Pákistánu podobnou aktivitu, která také nominuje spolupracovníky do tohoto programu. V roce 2006 byl InJo vyhlášen za součást inovační politiky ve Slovinsku a bylo rozhodnuto, že budou podpořeny tři projekty zaměřené na inovační žurnalistiku.

Inovační koncept InJo vznikl v roce 2003 ve Švédsku jako multidisciplinární projekt zaměřený na informovanost o inovačních procesech a ekosystémech. Jeho cílem je zlepšit medializaci inovací zejména pro hlavní aktéry a zprostředkovatele zpráv – novináře. InJo spojuje a vysvětluje terminologii vědy a technologické trendy a snaží se pojmy, jako je např. ochrana duševního vlastnictví, inkubátory, technologické platformy a další, vysvětlovat a popularizovat politikům i celé společnosti. InJo také přispívá k rychlé a fundované informovanosti novinářů. Obdobný projekt funguje také ve Finsku pod názvem „The Finnish National Innovation Journalism Fellowship Programme“.

Více viz: <http://www.innovationjournalism.org/>

4.4 Ciência Viva (Portugalsko)

Ciência Viva je program portugalského Ministerstva pro vědu a technologie, který byl vytvořen v roce 1996 a který přispívá k propagaci VaV mezi veřejností. Program je financován Evropským sociálním fondem a podporuje akce (projekty, programy) zaměřené na tři oblasti – experimentální výuku a propagaci vědeckého vzdělávání na školách (využití experimentu při výuce), národní síť center „Ciência Viva“ a národní akce zaměřené na zvýšení povědomí o vědě.

Ciência Viva je široce zaměřeným programem,

Relevance pro ČR

Obdobně zaměřený program v ČR zatím chybí a realizace podobného programu představuje proto významnou příležitost pro ČR, zejména s ohledem na možnost využití finančních prostředků z evropských strukturálních fondů (konkrétně ESF). V rámci takto financovaného a široce zaměřeného programu může být realizována a financována celá řada aktivit zaměřených na propagaci výzkumu v ČR (např. již uvedený Týden vědy a technologií a další podobně zaměřené akce).

který podporuje řadu aktivit zvyšujících popularizaci vědy a vědeckého vzdělávání na školách. Program je od svého vzniku využíván širokým spektrem organizací. Počet financovaných projektů má vzestupnou tendenci a v roce 2006 bylo zahájeno více než 900 takto zaměřených projektů. V rámci programu Ciência Viva jsou v Portugalsku financovány aktivity, jako je Týden vědy a technologií a Věda na scéně, které jsou uvedeny dále v tomto bloku.

Pro více informací viz <http://www.cienciaviva.pt>

5. Závěr

Tato studie byla zpracována za účelem zmapování prostředí medializace VaVaI v České republice, které představovalo podklad pro hodnocení naplňování opatření Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015 týkající se medializace VaVaI. Konkrétně šlo o opatření A 7-1: Zlepšit kvalitu medializace VaVaI a A 7-2: Podporovat aktivity zaměřené na popularizaci VaVaI a jejich přínosu pro společnost.

Na základě výše zmíněných skutečností o prostředí medializace a popularizace VaVaI v České republice lze učinit několik obecných závěrů. Medializaci a popularizaci VaVaI je v posledních letech v ČR věnována stále větší pozornost. I přesto, že výstupy jednotlivých mediálních a popularizačních aktivit jsou jen velmi těžko měřitelné, je i tak možné konstatovat, že na cílové skupiny zatím nedopadají v takovém rozsahu, v jakém by si autoři a organizátoři sami přáli.

Jedním z klíčových negativních faktorů je absence národní koncepce propagace VaVaI a na ni navazující systémová opatření na národní úrovni, za které budou odpovědné konkrétní subjekty. Důsledkem této situace je mimo jiné také problém systémového financování těchto aktivit na úrovni jednotlivých institucí VaV. Problémem je také nalezení kvalifikovaných pracovníků, kteří budou rozumět věcné problematice a zároveň ji budou umět propagovat navenek tak, aby bylo téma uchopitelné i pro širokou veřejnost. V tomto kontextu je také důležitá role médií; zvýšení zapojení médií by zcela jistě přispělo k naplňování výše zmíněných opatření NP VaVaI.

Stav medializace VaVaI se však zlepšuje prostřednictvím podpory Operačních programů Vzdělání pro konkurenceschopnost a Výzkum a vývoj pro inovace, ze kterých bylo finančně podpořeno několik projektů s cílem např. zatraktivnění studia přírodovědných a technických oborů nebo činnost specializovaných zařízení, která se snaží o vytvoření dobrého vztahu k vědě a tvořivosti mezi dětmi a mládeží.

NP VaVaI stanovuje v této oblasti některé další cíle, které dle informací zpracovatele dosud nebyly naplněny a které by také pomohly zlepšit kvalitu medializace a popularizace VaV v ČR – jde např. doporučení ohledně vytvoření a provozu informačního portálu VaVaI nebo o aktivity vedoucí k podpoře vzdělávacích kurzů pro novináře umožňujících zlepšit kvalitu žurnalistiky v oblasti VaVaI. Zde je nutné poznamenat, že výzvy k podávání žádostí o podporu z OP VK a OP VaVpI jsou v současné době stále otevřené.